

Horváth H. Attila

Hozzászólás

A pedagógusképzés korszerűsítése c. témához

A kiindulópontom az, hogy a pedagógusképzés körüli problémák és az ezekre adandó válaszok jóval nagyobb kihatású kérdések, mintsem egy szakterület belső gondjaiként lehetne kezelni azokat. Ezzel nem kívánom elvenni a pedagógusképzéssel foglalkozó szakemberektől a megoldás keresésének lehetőségét és felelősségét, hanem az érintettek és – reményeim szerint – az együttműködők körét szeretném bővíteni.

Csupán csak jelzem, hogy komoly elvárások fogalmazódnak meg az iskolának (nyilván az abban dolgozó pedagógusoknak) címezve: égető társadalmi problémák¹ és gazdasági kérdések² orvoslását, megoldását várják az iskolától. Tehát gazdasági, társadalmi összefüggéseiben vizsgálándó az iskolaügy, ezen belül a pedagógustársadalom, és tovább szűkítve a pedagógusképzés. Ez utóbbit, illetve korszerűsítésének kérdését a tárgyalt anyag kilenc szempontból vizsgálja. Ezen szempontok közül – miközben elfogadom, hogy a pedagógusképzés a pedagógusokról való gondolkodás, a szakma megújításának egyik sarokköve – én a tanárok előmeneteli rendszerének kidolgozását helyezem a középpontba, mert egy ilyen életpálya modell mutathatja meg, milyenek elvárások fogalmazódnak meg a pedagógus tevékenységével, milyenek a minőségi munka kritériumai, és mindehhez milyen javadalmazás társul, azaz milyen a tanári munka megbecsülése. Ennek a kérdésnek a megoldása meghatározó a pedagógusképzés szempontjából, mert kihat

1. A fiatalok pályaválasztására, a tehetségek bevonására;
2. A képzés tartalmára, képzési, kimeneti követelményeire;
3. A követelmények teljesítése ellenőrzésének, értékelésének gazdagítására;
4. A pedagógusképzők képzésére;
5. A pályakezdés (a bevezető szakasz) kérdésére.

A pedagógusképzés korszerűsítése a képzés – az előmeneteli rendszer alapján történő – újragondolását is jelenti, hiszen a belső fokozatok (szintek) kialakítása összhangot kíván minden elem között a kezdettől a zárásig. Az így megújult képzés világos perspektívát, a pálya egészén átlátható követelményrendszert kínál, amely motiváltabb és magasabb szakmai elvárásoknak megfelelő hallgatókat hívhat a pedagógusképzésbe.

¹ Pl.: Hankiss Elemér: Haláltánc vagy társadalmi reformok? 2009. április 6.

http://index.hu/velemeny/jegyzet/2009/04/06/halaltanc_vagy_tarsadalmi_reformok/

² Pl.: Galasi Péter – Varga Júlia: Munkaerőpiac és oktatás. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2005.

Természetesen kihatással van a már pályán lévő pedagógusokra is az előmeneteli rendszer, aminek a bevezetéséhez alapos pénzügyi számításokra, forrásteremtésre és politikai szándéokra van szükség. A tanári előmeneteli rendszer egy átfogó pedagóguspolitika (policy) részeként értelmezendő, amelynek az egyik fő iránya a társadalmi, gazdasági *kihívásokra reflektáló* és *vonzó* életpályamodell létrehozása és működtetése. Egy másik a pályán lévőkkel való foglalkozás: az új rendszerbe történő beilleszkedés támogatása (pl. továbbképzések), és a nem teljesítők átkanalizálása más (az egyénnek is és a gazdaságnak is előnyös) területre. Nyilván további főirányok is leírhatók, de témánk szempontjából elég e kettő jelzése.

Jól tudom, hogy ezek a tényezők kívül vannak a mi kompetenciánkon, de látni kell, hogy ezek nélkül nem lehet érdemben beszélni a pedagógusképzés korszerűsítéséről.

Veszprém, 2010. június 22.

Horváth H. Attila
Pannon Egyetem
MFTK NI Tanárképző Központ